

Woord van de voorzitter

Het was een uitzonderlijk jaar, 2020! Dat behoeft geen nadere duiding. Niets was vanzelfsprekend. Niets was voorspelbaar. Bijna alles was anders: een beetje anders of totaal anders. Maar wat in ons hospice hetzelfde bleef, was de intense zorg en liefde voor onze gasten en hun dierbaren.

Een groot compliment is op zijn plaats aan allen die in 2020 werkzaam waren in en voor Hospice Wassenaar. Want waar elders strenge regels de sfeer en de rust verstoorden, bleef in ons huis de sfeer warm en de rust weldadig. Ondanks de strenge regels die ook bij ons moesten gelden.

Zó veel gasten die zich in die laatste weken van hun leven konden koesteren in de warmte en de zorg van kundige en lieve mensen, in een veilige omgeving. Dat ging niet zomaar, daar moest achter de schermen heel veel voor gebeuren. Zo moesten bijvoorbeeld voortdurend de mogelijkheden voor bezoek op maat worden gesneden. Dat was een hele uitdaging. Ook vergde het veel moed van eenieder om 'gewoon' naar het hospice te komen om het werk te doen. Veel moed ook was nodig voor sommigen om juist thuis te blijven, terwijl zij zo graag wilden komen.

Namens het bestuur dank ik hen allen uit de grond van ons hart voor alles wat zij dit afgelopen jaar hebben gepresteerd. Mijn bijzondere dank gaat ook uit naar mijn medebestuurders die onversaagd hun werk deden en hun goede humeur bewaarden.

Wat er het afgelopen jaar bij ons zeker anders is gegaan, is te zien in het financiële jaarverslag: ons tekort is groter dan vorig jaar. Dat heeft alles te maken met extra kosten die gemaakt moesten worden in verband met de omstandigheden en ook met het feit dat er geen mogelijkheden waren voor incidentele sponsoractiviteiten. Het zij zo. Wij zijn optimistisch over de toekomst. En gelukkig hebben wij altijd onze fantastische trouwe Vrienden van het Hospice, die garant willen staan voor mogelijke tekorten. Dank, dank, dank!

Else van Dijk-Staats, voorzitter

Hospice Wassenaar in 2020

2020 zou een bijzonder jaar worden: Hospice Wassenaar bestond immers 15 jaar, we hadden mooie plannen gemaakt om stil te staan bij ons derde lustrum. Er werd gestart met de voorbereidingen van een lustrumsymposium, vooraanstaande sprekers hadden hun deelname hieraan bevestigd en toen opeens werd alles anders.

De impact van de coronapandemie was ook in het hospice voelbaar en merkbaar en is dat eigenlijk nog steeds. Nabijheid kreeg opeens een andere betekenis, we moesten ons richten op het handhaven van maatregelen, protocollen, we moesten

draaiboeken schrijven om te voorkomen dat corona ons hospice zou binnendringen. Maar nog belangrijker vonden wij het om met zo veel beperkingen ook nog in mogelijkheden te blijven denken.

Op de eerste plaats ging onze aandacht uit naar de zorg voor onze gasten en hun naasten. Met ons team van coördinatoren, verpleegkundigen, vrijwilligers, huisartsen en geestelijk verzorger, wisten wij er, in deze bizarre tijd, in te slagen in een liefdevol huis zorg te bieden aan mensen die ongeneeslijk ziek zijn en een korte levensverwachting hebben.

Onze gasten

In 2019 werden in Hospice Wassenaar 63 gasten opgenomen, in 2020 waren dat er 77. Dat betekent dat in 2020 dus – ondanks de coronapandemie en de beperkingen die deze pandemie met zich meebracht – meer mensen het moeilijke en moedige besluit namen om hun huis letterlijk en figuurlijk achter zich te laten en de laatste maanden van hun leven in ons huis door te brengen. Dat is des te meer opmerkelijk omdat tijdelijk sprake is geweest van een terughoudend opnamebeleid omdat we, in geval van een coronabesmetting, in staat wilden zijn de zorg te continueren. Concreet betekende dit dat we enkele van onze zes kamers tijdelijk gesloten hielden omdat isolatievoorzieningen hier - indien nodig - niet gerealiseerd konden worden.

Desinfectiezuil in de hal van het hospice

Met onze gasten gingen we in gesprek over de coronamaatregelen. Mondneuskapjes deden hun intrede, handen moesten worden gedesinfecteerd en het bezoekbeleid werd strikter: er konden per dag minder bezoekers tegelijkertijd aanwezig zijn.

Opnames in het hospice in 2020

Totaal aantal opnames	77
Overleden	71
Overgeplaatst	4
Man	31
Vrouw	46
Gemiddelde bezettingsgraad	77%
Gemiddelde leeftijd	78
Gemiddelde verblijfsduur in dagen	22

Medische zorg

Door eigen huisarts	46
Overname door huisarts uit Wassenaar	31

Herkomst van onze gasten

Wassenaar	25
Voorschoten	12
Den Haag e.o.	18
Leiden e.o.	17
Buiten de regio	5

Aan bezoekers werd gevraagd zich bij binnenkomst te registreren middels een bezoekerskaartje waarbij ook een gezondheidscheck werd afgenomen. Deze registratie houdt verband met mogelijk bron- en contactonderzoek. De gemeenschappelijke ruimtes in het hospice, zoals de keuken en de huiskamer, waren minder toegankelijk en waar nodig werd aan gasten vóór een opname een coronatest gevraagd. Er bestond gelukkig veel begrip en er was waardering voor de zorgvuldige aanpak die door het hospice betracht werd.

Het Bestuur

In het verslagjaar vergaderde het bestuur viermaal. De frequentie van vergaderen lag lager dan normaal, voornamelijk als gevolg van de coronapandemie. Diverse bestuursleden bezochten op geregelde tijden afzonderlijk het hospice. Vanzelfsprekend werd ook frequent digitaal en telefonisch gecommuniceerd.

In 2020 bestond het hospice 15 jaar waaraan, wederom vanwege de coronapandemie, niet de aandacht geschonken kon worden die ons voor ogen stond. Het bestuur moest dan ook de lustrumviering, die gepland stond in oktober 2020, cancelen. Buiten de reguliere gespreksonderwerpen zoals begroting, jaarrekening, pr- en communicatie rondom het hospice, werd de samenwerking met de zorginstelling Florence besproken en

werd kennisgemaakt met de nieuwe directeur van Florence, heer M. Verbeek. Tevens werd een kennismakingsgesprek gevoerd met mevrouw M. Noort, verpleegkundig manager bij Florence. De ontwikkeling van het kwaliteitskader van VPTZ en de veranderingen die hiermee gepaard gaan, werden op de voet gevolgd en geagendeerd.

De coördinatoren van het hospice hebben in dit moeilijke jaar veel extra werk moeten verrichten in verband met de pandemie. Mede door hun consequente regelvoering zijn wij er in het verslagjaar in geslaagd corona buiten de deuren van het hospice te houden. Dat mag een prestatie van formaat worden genoemd!

De coördinatoren

De dagelijkse leiding in het hospice is in handen van het team van drie coördinatoren. Het coördinatieteam wordt gevormd door Danielle Coppens en Ilse Mosselman, onder eindverantwoordelijkheid van de 1^e coördinator, Ingrid Schonk. Zij zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in het hospice waarin de coördinatie van de zorg voor de gasten en hun naasten een centrale plek in neemt.

De coördinatoren zijn vanaf het moment van aanmelding het aanspreekpunt voor de gast, de familie, de huisarts en het ziekenhuis en zorgen ervoor dat het opnamebeleid op de juiste wijze uitgevoerd kan worden. Ook biedt de coördinator nazorg in de vorm van een aantal contactmomenten met nabestaanden van de overleden gast. Daarnaast zijn ook de coördinatie van het vrijwilligerswerk, de facilitaire zaken, het zorgvuldig omgaan met de financiële middelen en het onderhouden van externe contacten belangrijke onderdelen van hun takenpakket. Coördinatoren zijn ook buiten kantooruren voor de vrijwilligers en de verpleegkundigen bereikbaar.

In 2020 waren Elles 't Hart en Petra Beijk weer bereid om, in geval van tijdelijke problemen met de bezetting, zich in te zetten als inval-coördinator. In 2020 is veel tijd besteed aan het beleid rond corona. Dit beleid, waarin de richtlijnen van het RIVM en de rijksoverheid sturend waren, werd in samenspraak met het bestuur, de zorgmanager van Florence, de palliatief consulent en de huisartsen vormgegeven. In een draaiboek werd vastgelegd welke stappen er genomen moeten worden in geval van een mogelijke verdenking en/of besmetting met het

Covid-19 virus. Er werd een lokaal uitbraakteam geformeerd en communicatielijnen werden vastgesteld. Ook op facilitair gebied werden er aanpassingen gedaan vanwege corona. In de hal werd een desinfectiezuil geplaatst en de gastenkamers werden voorzien van dispensers met handalcohol. Voor de medewerkers werden mondneusmaskers aangeschaft. Wekelijks werd het coronabeleid geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De coördinatoren namen deel aan diverse overlegstructuren en bijeenkomsten zowel op regionaal als op landelijk niveau, onder meer bij de volgende organisaties en samenwerkingsverbanden:

- Stichting Transmurale Zorg (Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden)
- Transmuralis (Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Holland Noord)
- Consortium Propallia (Regionaal samenwerkingsverband met als doel de verbetering van de palliatieve zorg in de regio)
- Werkgroep Zelfstandige hospices (hospices uit de regio Den Haag, Delft en Leiden)
- VPTZ (de koepelorganisatie voor Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg).

In 2020 vonden al deze overleggen en bijeenkomsten online plaats; hiervoor werd er een *ZOOM professional platform* geïnstalleerd of er werd gebruikt gemaakt van *Microsoft Teams Meeting*. Best even wennen, maar inmiddels blijkt dit alternatief een werkbare en efficiënte vergadermethode. Uiteraard kijken we er ook verlangend naar uit elkaar weer 'live' weer te mogen ontmoeten.

Vrijwilligers

Kenmerkend voor Hospice Wassenaar is de liefdevolle inzet van zo'n 100 vrijwilligers. De meesten van hen zijn direct betrokken bij de zorg voor de gasten en zorgen er mede voor dat het verblijf voor onze gasten en hun naasten zo comfortabel mogelijk kan zijn. Er zijn gedurende de dag en de avond steeds twee vrijwilligers aanwezig. Dagelijks is er een extra 'kookvrijwilliger' in de middag aanwezig om onze gasten culinair te verwennen. Samen met de verpleegkundigen zorgen de vrijwilligers ervoor dat het onze gasten aan niets ontbreekt. Voor de naasten of familie betekent dit, dat hen zorg uit handen genomen wordt, zodat er rust ontstaat en zij zich volledig kunnen richten op het contact en het samenzijn met hun ernstig zieke dierbare.

Er zijn ook vrijwilligers die niet direct bij de zorg voor de gasten betrokken zijn. Zij bieden ondersteuning bij tal van andere taken zoals de administratie en de vaak noodzakelijke onderhoudsklussen.

Een ploeg enthousiaste tuin-vrijwilligers zorgt ervoor dat de tuin met alle seizoenen mee kleurt. De tuinwerkzaamheden worden gecoördineerd door Pierre Jacobs, hovenier. Dankzij deze hardwerkende 'tuinploeg' is onze besloten tuin een prachtige plek waar onze gasten en hun bezoekers elkaar kunnen ontmoeten. *Last but not least* waarderen wij ook het vrijwilligerswerk van de leden van de PR-commissie. Zij werken mee aan het maken van de nieuwsbrieven, het jaarverslag en de website. In afgelopen jaar zijn het jaarverslag 2019 en de Nieuwsbrief van juni, vanwege corona, in een digitale versie verschenen en gedistribueerd.

In 2020 mochten wij zeven nieuwe vrijwilligers verwelkomen, dit waren er aanzienlijk minder dan in 2019. Ook hier was corona van invloed, er is tijdens de eerste *lockdown* gekozen om niet meer dan het aantal strikt noodzakelijke medewerkers in het hospice te laten zijn. Hierdoor waren meeloopdiensten voor nieuwe vrijwilligers niet mogelijk. De vrijwilligers die nog wel konden

starten volgden als aspirant-vrijwilliger een inwerkprogramma waaronder de *e-learning module* voor startende vrijwilligers. Deze module is ontwikkeld door de koepelorganisatie VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg). In het voorjaar deed Hospice Wassenaar mee aan een pilot van de VPTZ waarin werd gewerkt met een virtuele introductietraining. Deze training was een alternatief voor de training die jaarlijks begeleid wordt door Odile Ebbing, maar nu vanwege corona niet in 'fysieke vorm' kon plaatsvinden.

De nieuwe vrijwilligers volgden ook de basisvaardigheden-training, die wordt gegeven door verpleegkundigen van Florence. Hierin wordt aandacht besteed aan ondersteunende handelingen bij de zorg voor de gast. In november werd er voor de groep startende vrijwilligers een terugkomochtend georganiseerd waarbij teruggekeken werd op de training en de inmiddels verworven ervaring. We hebben onze vrijwilligers de gelegenheid gegeven zelf een afweging te maken om wel of niet inzetbaar te kunnen zijn in deze onzekere en onvoorspelbare coronaperiode. Dit betekende

dat het zo nu en dan best spannend was om het dienstrooster rond te krijgen. Dit is gelukt. Dankzij hun liefdevolle betrokkenheid en flexibiliteit wisten de vrijwilligers het weekrooster met elkaar in te vullen. De vrijwilligers vingden het ontstane hiaat op dat was ontstaan door collega-vrijwilligers die vanwege coronagerelateerde redenen begrijpelijkerwijs niet -of tijdelijk niet- inzetbaar waren. Er werden creatieve oplossingen bedacht zoals het thuis bereiden van maaltijden die dan vervolgens voor de deur van het hospice werden afgeleverd. Zo konden onze gasten dagelijks van een vers bereide maaltijd genieten.

In 2020 besloten veertien vrijwilligers hun werkzaamheden om diverse, persoonlijke redenen te beëindigen.

In september werden wij diep getroffen door het overlijden van Theo Lelieveld, die sinds 2014 werkzaam was als vrijwilliger in het hospice. Theo was een mensen-mens die altijd de verbinding zocht. Zijn overlijden betekent een groot verlies voor het team en het hospice. Theo Lelieveld heeft een blijvende en warme plek in onze herinnering.

De medische en verpleegkundige zorg

De palliatieve terminale verpleegkundige zorg in het hospice wordt geboden door een vast team van verpleegkundigen. Zij worden bijgestaan door een – eveneens vast – team van invalverpleegkundigen. De verpleegkundigen zijn in dienst van de zorgorganisatie Florence en worden bij ons hospice gedetacheerd. Zij bieden dag en nacht deskundige en liefdevolle zorg aan onze gasten. In de nacht worden zij bijgestaan door een nachtwacht. Nachtwachten zijn doorgaans studenten geneeskunde, psychologie of farmacologie, die in het hospice overnachten en – zo nodig – de verpleegkundige bijstaan. Ook de nachtwachten zijn in dienst bij Florence.

Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de manager van Florence en de 1^e coördinator van het hospice, waarbij beleid en samenwerking tussen beide organisaties afgestemd worden. Tweemaandelijks nemen de coördinatoren deel aan het teamoverleg van de verpleegkundigen en hun zorgmanager. De medische zorg voor onze gasten is in handen van de huisartsen. Wekelijks worden de huisartsen van de gasten die bij ons verblijven, uitgenodigd aanwezig te zijn bij het patiënten-overleg. Vanaf maart 2020 vond dit overleg vanwege corona online plaats. Onze palliatief consulent, Jacques Hoornweg, neemt hieraan deel en geeft vanuit zijn deskundigheid en betrokkenheid adviezen over de palliatief terminale zorg in Hospice Wassenaar. Tijdens dit overleg wordt de situatie van de patiënten besproken volgens de methode '*palliatief redeneren*'.

Ook de dienstdoende verpleegkundige en de coördinator nemen aan dit overleg deel. Dit multidimensionale overleg heeft een duidelijke meerwaarde voor de continuïteit en de kwaliteit van terminale zorg voor de gasten in het hospice.

Hospice Wassenaar vindt onderzoek ten behoeve van de palliatieve zorg van belang. In dit kader werd en wordt in samenspraak met de zorgorganisatie Florence medewerking verleend aan het onderzoek '*Delier in de palliatieve fase*'. Een delier is een acuut optredende verwardheid die vaak voorkomt in de laatste levensfase. Doel van het onderzoek is het verbeteren van de herkenning en de behandeling van een delier in de palliatieve fase. Het onderzoek wordt geleid door onderzoekers van het LUMC en zal medio 2021 worden afgerond.

Veel dank is het hospice verschuldigd aan de Wassenaarse huisartsen die de medische zorg voor de gasten overnemen, als de eigen huisarts vanwege de afstand naar Hospice Wassenaar die zorg niet kan verlenen. Onze bijzondere dank gaat uit naar mevrouw Jacqueline Hovens die in 2020, als kaderarts palliatieve zorg i.o., de medische zorg voor een aantal van onze gasten afkomstig vanuit de regio continueerde.

Ook een woord van dank aan Erik Teurlings en Shahrzad Emami van Service Apotheek Langstraat, die ons als apothekers bijstaan en ons tegemoet komen middels sponsoring van medische hulpmiddelen die niet vergoed worden door de zorgverzekeraar.

Beeldende begeleiding

Sinds medio 2020 is Karin Brandt als Beeldend begeleider betrokken bij Hospice Wassenaar. Zij maakt het mogelijk om met beeldend materiaal vorm te geven aan datgene wat moeilijk in woorden te vatten is. Karin maakt - indien gewenst - kennis met onze gasten en vertelt wat zij hen kan bieden. Op deze wijze kan Beeldende begeleiding houvast bieden in de periode van afscheid nemen van geliefde naasten en van het leven. Vooral in de laatste levensfase kan het maken en geven van bijvoorbeeld een persoonlijk, klein cadeau een steun zijn in het proces van afscheid nemen, zowel voor de gasten als voor hun naasten.

Karin Brandt is in 2020 gestart als Beeldend Begeleider

Familiegesprekken

Vanaf eind september zijn we gestart met het voeren van familiegesprekken, waarin we ingaan op de wensen en verwachtingen van de gast en diens naasten. Dat doen we niet direct bij binnenkomst van de gast, hoewel de wensen van de gast vanaf dag één centraal staan en wij daar zo goed mogelijk op proberen aan te sluiten. Een opname in het hospice is een ingrijpende gebeurtenis, zowel voor onze gasten als voor hun naasten. Op zo'n dag van opname gebeurt er echter veel, er worden praktische zaken afgestemd, de verpleegkundige inventariseert de zorgbehoefte, de huisarts komt langs, de kamer wordt verder ingericht met persoonlijke spullen. Daarbij is er natuurlijk alle ruimte en aandacht voor de emoties van de gast en zijn naasten. We merken dat onze gasten meestal een aantal dagen nodig hebben om te wennen aan de andere leefomgeving. Daarom nodigen we enkele dagen na aankomst in het hospice de gast en zijn of haar naasten uit voor een familiegesprek. Doel van dit gesprek is elkaar nog beter te leren kennen, terug te

blikken op het verblijf tot dat moment en in te gaan op wensen en verwachtingen van de gast en de naasten. Deze gesprekken zijn natuurlijk niet verplicht, de gast bepaalt bovendien zelf wie van de familieleden of naasten aan het gesprek mogen deelnemen. Vanuit het hospice zijn er een verpleegkundige en een coördinator bij aanwezig. Gespreksonderwerpen kunnen heel divers zijn: wat voor de gast van belang is, staat centraal. Soms is dat nog een 'uitje' met de wensambulance, soms gaat het over zgn. *unfinished business*, soms is een bezoek aan de naastgelegen kerk wenselijk. Wat we vaak horen, is dat de gast vooral rust en comfort wenst en *quality time* met zijn of haar dierbaren.

De coördinator maakt een gespreksverslag en overhandigt dit aan de gast om te horen of het gesprek juist is weergegeven. We hebben gemerkt dat we op deze manier nog beter kunnen afstemmen op datgene wat voor de gast aandacht behoeft.

Geestelijk verzorger

Mary An Bezemer is onze geestelijke verzorger. Zij voert gesprekken met de gasten en biedt ook een luisterend oor aan familieleden van de gasten. Zij denkt actief mee over de kwaliteit

van de geestelijke zorg binnen de palliatieve zorg. Ook voor vrijwilligers en medewerkers is haar aanwezigheid van grote waarde.

Themabijeenkomsten

In het kader van deskundigheidsbevordering werden er, ten behoeve van de vrijwilligers, twee themabijeenkomsten georganiseerd. In juli gaf Jacques Hoornweg, onze palliatief consultant, een presentatie over *'Zorg voor mensen die bewust afzien van eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen'*. In november gaf Mary An Bezemer, onze geestelijk verzorger, een presentatie met als titel *'Van groet naar contact en verbinding'*. De beide themabijeenkomsten werden gegeven in de vorm van een webinar waarbij een partner van een van onze vrijwilligers aanbood ons technisch te ondersteunen. Jaarlijks worden de vrijwilligers in de gelegenheid gesteld om een externe training bij de VPTZ te volgen, drie vrijwilligers maakten in 2020 van dit aanbod gebruik.

Nog net voor de corona-uitbraak konden in februari 21 vrijwilligers en verpleegkundigen deelnemen aan de *in-company training 'Werken vanuit de bedoeling'* van de VPTZ. Deze training werd eerder al door andere vrijwilligers met enthousiasme ontvangen omdat in deze training werd

onderstreept dat de kern van ons werk ligt in het telkens opnieuw stellen van de vraag: 'Voor wie doen we het en wat heeft hij of zij nodig?' Wat het werk in het hospice zo mooi maakt, is juist dat we ons samen oprecht inzetten om onze gasten en hun naasten optimale zorg te bieden. Dat is bij ons 'de Bedoeling', dat is wat richting en inhoud geeft aan het werk van vrijwilligers in het hospice en wat ons allen verbindt.

De vrijwilligers zetten zich belangeloos in en onze dankbaarheid is dan ook nauwelijks in woorden uit te drukken. Helaas konden we in het afgelopen jaar vanwege corona geen gezellig samenzijn organiseren. Als dank ontvingen alle vrijwilligers in het voorjaar een boekenbon. Als kerstattentie ontvingen alle vrijwilligers een door Mariette Billroth handgemaakt sfeerlicht. Hiermee werd tevens een goed doel, de Stichting MS research, gesteund. Het sfeerlicht met als afbeelding vlinders en klapprozen, symboliseert troost en gevoeligheid. Klapprozen bewegen bij elke windvlaag, maar komen steeds weer overeind. Het vormt hiermee een heel persoonlijk en toepasselijk cadeau voor onze vrijwilligers.

Speciale momenten in 2020

Herinneringsbijeenkomst

Jaarlijks organiseren wij in september een speciale bijeenkomst waarin wij de gasten herdenken die in het afgelopen jaar bij ons zijn overleden. Dat doen wij samen met familieleden en vrienden van de overleden gasten. In het afgelopen jaar was zo'n drukbezochte bijeenkomst vanwege corona niet mogelijk. We hebben daarom gekozen voor een besloten bijeenkomst met een kleine groep medewerkers in de tuin van het hospice. We hebben met een gedicht, het ontsteken van een kaars en een moment van stilte, onze overleden gasten herdacht. Vooraf hebben we de nabestaanden persoonlijk geïnformeerd over dit herdenkingsmoment.

De jaarlijkse herinneringsbijeenkomst werd in 2020 vervangen door een kleine maar mooie bijeenkomst in de tuin van het hospice

Maatschappelijke betrokkenheid

Hospice Wassenaar ondervindt een grote mate van maatschappelijke betrokkenheid. Dit wordt met regelmaat geuit door belangstellenden die ons benaderen omdat zij als vrijwilliger voor het hospice van betekenis willen zijn. Ook de financiële steun die wij mochten ontvangen van donateurs, organisaties, bedrijven en andere gulle gevers, getuigt van een 'warm hart'. De afhankelijkheid van subsidies, giften en donaties dwingt ons om op verantwoorde wijze met de

financiële middelen om te gaan. Zeker in het afgelopen jaar hebben we minder sponsoractiviteiten kunnen organiseren terwijl we veel extra kosten moesten maken om het hospice coronaproof te houden.

Wij waren dan ook zeer verrast en dankbaar dat we in 2020 van diverse gulle gevers, organisaties en bedrijven een gift in ontvangst mochten nemen waarmee we een aantal van deze essentiële zaken konden aanschaffen.

Financieel verslag 2020

Het hospice is wat inkomen betreft afhankelijk van subsidies en donaties. Naast subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ontvingen wij in 2020 subsidie van de gemeenten Wassenaar en Voorschoten. Daarnaast ontvingen wij eigen bijdragen van onze gasten en donaties.

De uitgaven van het hospice bestaan uit personeelskosten, kosten die gemaakt worden voor vrijwilligers, huisvestingskosten, algemene kosten en afschrijvingen.

In 2020 werden wij geconfronteerd met extra kosten als gevolg van de coronapandemie. Zo moesten extra beschermende kleding, neusmondmaskers en ander disposable materiaal worden aangeschaft en werden dispensers geplaatst om handen te reinigen.

De Stichting Vrienden van Hospice Wassenaar, die giften ontvangt ter ondersteuning van het hospice, vulde het tekort aan uit de hiertoe bestemde donaties.

Financiële verantwoording 2020

Inkomsten

Subsidie ministerie VWS	€ 234.804,00
Subsidie gemeente Wassenaar	€ 13.544,00
Subsidie gemeente Voorschoten	€ 6.960,00
Bijdrage zorgorganisatie 'Florence'	€ 15.000,00
Eigen bijdrage gasten	€ 63.465,00
Andere inkomsten	€ 9.687,00
Rente	€ 8,00
Subtotaal	€ 343.468,00

Uitgaven

Personeelskosten	€ 164.054,00
Kosten vrijwilligers	€ 12.073,00
Kosten exploitatie	€ 81.393,00
Huisvestingskosten	€ 98.695,00
Algemene Kosten	€ 20.786,00
Afschrijvingen	€ 9.151,00
Subtotaal	€ 386.152,00
Resultaat (negatief)	€ 42.684,00

Hospice Wassenaar

Stichting Hospice Wassenaar

Kerkstraat 79 | 2242 HE Wassenaar | t 070-7796150 | f 070-7796151
e coordinator@hospicewassenaar.nl | w www.hospicewassenaar.nl
bank NL45RABO 0155012908 | kvk nr. 27265296 | ANBI erkend.

Stichting vrienden van

Hospice Wassenaar

Stichting Vrienden van Hospice Wassenaar

Antwoordnummer 10041, 2240 VB Wassenaar
e vriendenvan@hospicewassenaar.nl
bank NL11 RABO 0366150510 | kvk nr. 27265293 | ANBI erkend.